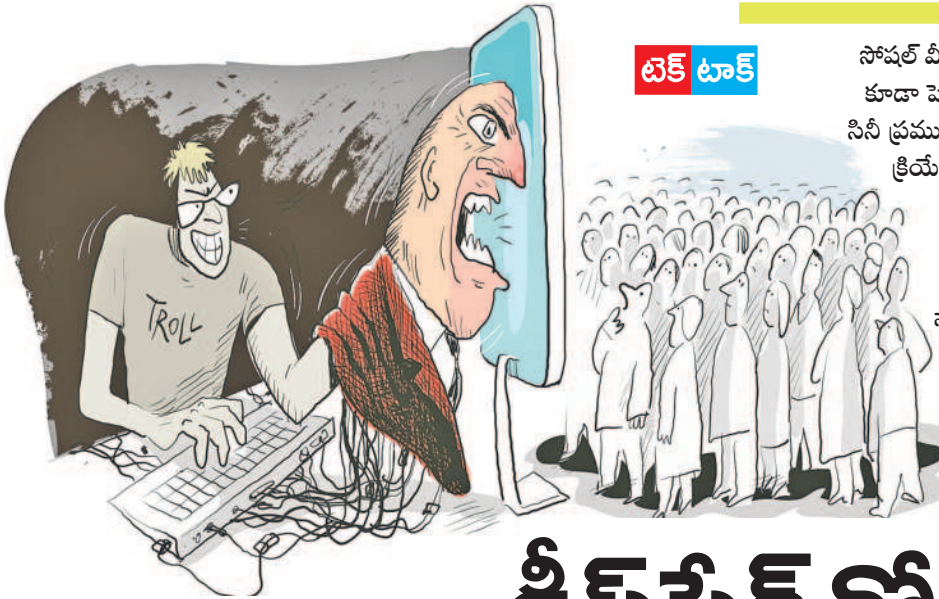

టెక్ టాక్

సోషల్ మీడియా వాడకం పెరిగేకొద్దీ నకిలీ అకౌంట్ల బెడద కూడా పెరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా రాజకీయ నాయకులు, సినీ ప్రముఖులు, కంపెనీల అధినేతల పేర్లతో ఫేక్ అకౌంట్లు క్రియేట్ చేసి ప్రాడ్స్టర్లు ఇష్టారీతిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. సెలెబ్రిటీల ఇమేజీను అడ్డం పెట్టుకొని నెటిజన్ల దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నారు. వీటిని నిజమని నమ్మేలా చేసి ఆర్థిక నేరాలకు పాల్పడుతున్నారు. సాంకేతికత పెరగడంతో డీప్ ఫేక్ టెక్నాలజీ ద్వారా ఫేక్ వాయిస్, వీడియోలు కూడా క్రియేట్ చేస్తున్నారు. ఈ నకిలీగాళ్ల వలకు చిక్కకుండా ఉండాలంటే.. సైబర్ సెక్యూరిటీపై కనీస అవగాహన చాలా అవసరం.

డీప్ ఫేక్ తో నకిలీలు

20

తకుముందు సోషల్ మీడియాలో మోసాలంటే ఫేక్ అకౌంట్లు సృష్టించి.. వాటిని ప్రమోట్ చేయడం మాత్రమే అనుకున్నాం! కానీ, ఇప్పుడు డీప్ ఫేక్ టెక్నాలజీ వల్ల నేరస్థులు మరింత స్ట్రాంగ్ మోసాలకు పాల్పడుతున్నారు. రాజకీయ నాయకుల డీప్ ఫేక్ వీడియోలు విడుదల చేస్తున్నారు. ఈ వీడియోలు ఎన్నికల ఫలితాలపై ప్రభావితం చూపేంతగా వైరల్ అవుతున్నాయి. ప్రముఖ కంపెనీల అధినేతల వాయిస్ క్లొనింగ్ చేసి ఉద్యోగులను మోసం చేయడం లాంటి ఘటనలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా నమోదవుతున్నాయి. కంపెనీ సీఈఓ చెప్పాడనుకొని అమెరికాలోని ఓ కార్పొరేట్ సంస్థ ఉద్యోగి రూ. 50 కోట్లు హ్యూకర్ అకౌంట్లో జమ చేసిన ఘటన ఇటీవల వెలుగుచూసింది. అంతేకాదు.. యూరప్ లో ఒక ప్రముఖ నాయకుడి డీప్ ఫేక్ వీడియోలతో ప్రజలను మభ్యపెట్టే ప్రయత్నాలు కూడా జరిగాయి.

ఈ లింక్ క్లిక్ చేయండి' అని భయపెడతారు సైబర్ మోసగాళ్లు. అది నిజమని లింక్ క్లిక్ చేశామో.. అకౌంట్ ఖాళీ కావడం ఖాయం! ఇక సోషల్ మీడియాలో నకిలీ ఖాతాదారులు కూడా వెరిఫైడ్ బ్యాడ్జ్ (బ్లూ టీక్) పొంది అఫీషియల్ అకౌంట్లుగా ఏమార్పు తున్నారు. మరోవైపు నకిలీ ప్రొఫైల్స్ తో యువతీ యువకులను ప్రేమలో పడేసి బాపతు మరొరకం. యువతను హనీ ట్రాప్ చేసి వారి వ్యక్తిగత ఫోటోలు, వీడియోలు సేకరించి.. బ్లాక్ మెయిల్ చేస్తున్న సంఘటనలు రోజు రోజుకూ పెరిగిపోతున్నాయి. డీప్ ఫేక్ టెక్నాలజీతో నగ్గు చిత్రాలను సృష్టించి పరువు మంటగలుపుతున్నారు.

ప్రస్తుతం ఎక్కువగా నమోదవుతున్న మోసాల్లో బ్యాంకులు, కంపెనీల పేరుతో జరుగుతున్నవే మొదటి స్థానంలో ఉన్నాయి. వాటామ్, టెలిగ్రామ్ లో ఫేక్ బిజినెస్ గ్రూపులను క్రియేట్ చేసి, బ్యాంకు ఉద్యోగుల్లా నటిస్తూ ఖాతాదారుల నుంచి డబ్బు వసూలుచేయడం ఎక్కువైంది. 'మీ అకౌంట్ బ్లాక్ అవుతుంది, వెంటనే

ఫేక్ మోసాలకు గురైతే, సంబంధిత సోషల్ మీడియా వేదికల ద్వారా రిపోర్ట్ చేయడం అవసరం. ఇన్ స్టాగ్రామ్, ఫేస్ బుక్, లింక్ డిన్ వంటి వేదికలు నకిలీ అకౌంట్లను తొలగించే విధానం కలిగి ఉన్నాయి. అలాగే, నేషనల్ సైబర్ క్రైమ్ పోర్టల్ ద్వారా గానీ, స్థానిక పోలీస్ స్టేషన్ లో గానీ ఫిర్యాదు చేయడం మంచిది.

- సోషల్ మీడియా ద్వారా రిపోర్ట్ చేయడానికి కింది లింక్లను చూడండి.**
- ఇన్ స్టాగ్రామ్: <https://help.instagram.com/370054663112398>
  - ఫేస్ బుక్: <https://www.facebook.com/help/contact/169486816475808>
  - లింక్ డిన్: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/61664/reporting-fake-profiles?lang=en>
  - నేషనల్ సైబర్ క్రైమ్ పోర్టల్: <https://www.cybercrime.gov.in>

భద్రతా చిహ్నాలు

ప్రాఫైల్ లింక్: ఫేక్ అకౌంట్స్ లో పేర్లు అసలు పేరుకు దగ్గరగా ఉన్నా, గమనిస్తే తేడా స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది (ఉదాహరణ: 'official_brand' ప్లేస్ లో 'officialbrand').

ఎంగేజ్ మెంట్స్: ఫాలోవర్లు ఎక్కువగా ఉన్నా లైక్స్, కామెంట్లు తక్కువ ఉంటే అనుమానించాలి.

అకౌంట్ క్రియేషన్ డేట్: ఒక ప్రముఖుడి పేరు మీద అకస్మాత్తుగా క్రియేట్ అయిన ఖాతా ఫేక్ అయ్యిందే అవకాశం ఉంది.

డబ్బు డిమాండ్ చేస్తే..: పెద్ద వ్యక్తులు, సెలెబ్రిటీలు సోషల్ మీడియా ద్వారా డబ్బు అడగరు.

లోపాలు: జాగ్రత్తగా గమనిస్తే డీప్ ఫేక్ వీడియోలు గుర్తించొచ్చు. లివ్ సింక్, షాడోస్ గమనిస్తే లోపాలు పట్టేయొచ్చు. అలాగే ఫ్యాక్స్ చెక్ సేవలనూ వాడుకోవచ్చు. వాటిలో InVIDTools టూల్స్ ఒకటి. <https://www.invid-project.eu/tools-and-services/> లింక్ ని చూడండి. భద్రతా చర్యలు తీసుకుని, సందేహాస్పద అకౌంట్లను రిపోర్ట్ చేయడం ద్వారా మనమే మన భద్రతను పెంచుకోవచ్చు. ఫేక్ అకౌంట్ అన్న అనుమానం వస్తే.. వారితో ఏ విషయాలూ షేర్ చేసుకోవద్దు. ఎవరైనా వేరే వ్యక్తుల పేరుతో ఫేక్ అకౌంట్ క్రియేట్ చేస్తే IT చట్టం, సెక్షన్ 66D ప్రకారం 3 ఏళ్ల జైలుశిక్ష పడే ప్రమాదం ఉంది. అంతేకాదు లక్ష రూపాయల జరిమానా చెల్లించాల్సి వస్తుంది. ఇతరుల డేటా అక్రమంగా వాడినట్టు రుజువు చేస్తే.. సెక్షన్ 66C (Identity Theft) ప్రకారం వారికి మూడేళ్ల జైలు శిక్ష, లక్ష రూపాయల జరిమానా విధిస్తారు. ■

అనిల్ రాచమ్మల
వ్యవస్థాపకులు
ఎండీసో ఫౌండేషన్